

Hvilke spørgsmål har tolke til dansk tegnsprog?

Janne Boye Niemelä, Afdeling for Dansk Tegnsprog, var inviteret til at holde et oplæg om afdelingens arbejde i forbindelse med Foreningen af Tegnsprogstolkes generalforsamling i 2024. Forinden blev foreningens medlemmer opfordret til at indsende spørgsmål som de havde til dansk tegnsprog (herefter DTS). I denne klumme vil vi præsentere nogle af de spørgsmål der opstod og de tilhørende svar.

Tekst & foto: Elisabeth Holm Hansen & Janne Boye Niemelä, Afdeling for dansk tegnsprog

Hvordan bliver et tegn til et tegn i DTS?

Nye tegn opstår i DTS når man har behov for at tale om noget nyt. Sådan er det på alle sprog. Nogle tegn er måske kun kortvarigt i sproget, mens andre er langtidsholdbare og bliver i sproget. Man kan typisk skelne mellem fire forskellige måder et tegn kan blive til: 1) indlån fra andre tegnsprog (fx DEAFHOOD fra britisk tegnsprog), 2) indlån fra dansk lydprog (fx ER og AT), 3) naturligt opståede (fx DÅRLIG-KVALITET) og 4) blanding af tegn (fx BRUNCH).

Findes der et 'rigtigt' tegnsprog?

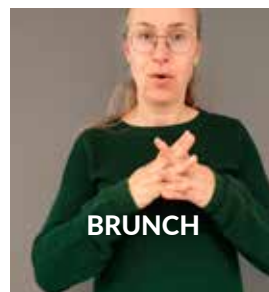
Sproget følger brugerne, ikke omvendt. Da DTS udvikler sig over tid, som alle andre sprog, er det vanskeligt at tale om 'rigtigt' tegnsprog. Mange tegnsprogtalere låner fx fra dansk lydprog. Det kan ikke undgås når man er i daglig kontakt med et majoritetssprog. Selvom sproget udvikler sig, er det vigtigt at respektere dets historie. Det handler om at finde en balance mellem at omfavne forandringer og bevare de traditioner og rødder der har formet sproget gennem tiden.

Hvad er tolkenes plads i forhold til at udvikle DTS?

Selvom tolkene ikke direkte udvikler DTS, påvirker de indirekte sprogudviklingen gennem deres tolkning. Tolkene har også en rolle som læringskilder for unge der lærer DTS senere i livet, især på uddannelserne.

Bliver internationale tegn en større og større del af DTS?

Vi ser flere og flere tegn blive integreret i det danske tegnsprog. Det tyder på en bevægelse mod en mere globaliseret tilgang til tegnsprog, hvor tegn fra forskellige lande og kulturer integreres i det danske tegnsprog.



Hvordan kommer de nyeste tegn ud til tolkene?

Det gør de blandt andet når tolke deltager og engagerer sig i aktiviteter, arrangementer eller fællesskaber inden for døvesamfundet hvor sproget tales. Derudover er tv-programmer på dansk tegnsprog også en god kilde til de tegn der anvendes i dansk tegnsprog, herunder nye tegn der opstår.



Hvordan er man en god sprogbruger?

At være en god sprogbruger i DTS indebærer ikke kun at mestre de grammatiske regler og tegnene, men også at have en dyb forståelse af tegnsprogtaleres kultur og sociale normer. Det indebærer respekt for diversitet indenfor sprogsamfundet.



Hvem er eksperterne på området?

Det afhænger af hvilket spørgsmål man ønsker svar på. Ekspertter på området for DTS kan inkludere tegnsprogtalere, forskere, lingvister, undervisere og praktiserende tolke. Ved sprogteoretiske spørgsmål vil det typisk være forskere og lingvister med særlig viden om tegnsprog. Ved mere almene spørgsmål om sprogbrug vil det være naturligt at spørge døve tegnsprogtalere.

Dette var et lille udpluk af spørgsmål som tolkene stillede. Hvis du ønsker et mere uddybende svar på et eller flere spørgsmål, er du velkommen til at henvende dig til os i svartjenesten.

Dansk
Sprognævn

Du kan kontakte os på:

Skype:
dansktegnsporg.dsn

Telefon/Whatsapp:
33 74 74 15

Mail/videomail:
dansktegnsporg@dsn.dk